

Mattijn Franssen (links) is de winnaar van het Vierkante Ei 2011.

Foto Joost van den Broek/de Volkskrant

Spookachtig werk wint Vierkante Ei

De prijs voor amateurkunstenaars het Vierkante Ei 2011 is gewonnen door Mattijn Franssen met het werk 'Relapse'.

Door Karolien Knols en Rutger Pontzen

AMSTERDAM Tweeëntwintighonderd kunstenaars hadden zich begin dit jaar aangemeld voor het Vierkante Ei 2011, de Volkskrant Beeldende Kunst Prijs voor Amateurs. Eén heeft er gewonnen. Gisteravond werd aan Mattijn Franssen de prijs uitgereikt tijdens een rechtstreekse uitzending van het NTR-programma *KunststofTV*.

De jury prees Franssen om zijn spookachtige, dramatische voorstelling *Relapse*. 'De innerlijke wereld van de maker is overtuigend vertaald in een gedetailleerd beeld dat volop in beweging is en de kijker meesleurt', aldus het juryrapport. 'De maker gebruikt een techniek die inmiddels tot elke huiskamer is doorgedrongen, maar zet die in op een ongebruikelijk hoog niveau.'

Franssen, die de afgelopen zes jaar meer dan vierhonderd werken maakte - 'ik vind dat ik schilder, maar dan op de computer, ik werk in lagen, en zo ontstaan er nieuwe werelden' - noemt *Relapse* zijn beste werk van het afgelopen jaar. 'Ik heb soms last van donkere periodes. Dit werk verbeeldt wat ik zie als ik een terugval heb.'

Het Vierkante Ei werd dit jaar voor de derde keer georganiseerd. De prijs is een crossmediaal samenwerkingsverband tussen de *Volkskrant*, *Cultura*, *NTR*, *Kunstfactor* en zes Nederlandse musea: Van Abbemuseum, Fries Museum, De Vleeshal, Stedelijk Museum Schiedam, Centraal Museum en de Hermitage. In meerdere voorrondes door het hele land werd het aantal inzendingen terugge-

bracht tot de zes finalisten: Ruud Oeben, Frank Visser, Barbara Zuurbier, Petra van der Steen, Willeke Fledderus en de uiteindelijke winnaar Mattijn Franssen.

Tweeëntwintighonderd kunstenaars - het enorme aantal aanmeldingen voor het Vierkante Ei staat niet op zich. Amateurkunst krijgt steeds meer aandacht en is de afgelopen tijd aan een succesvolle opmars begonnen. Zo organiseert ZomerExpo 2011 komende zomer de tentoon-

De kloof tussen amateurs en professionals is al een tijdje kleiner aan het worden. Vooral in de grote wereld - minder in de cultuursector

stelling *Anoniem gekozen*, in het Gemeentemuseum Den Haag. Daar zullen kunstwerken worden gepresenteerd van professionals en amateurs, die de afgelopen weken door een jury zijn geselecteerd. En onlangs lanceerde Engin Celikbas, directeur van het reclamebureau KesselsKramer, via de website *koerskunst.nl* een plan om amateurs meer te betrekken bij de programmering van musea, theaters, poppodia, concertzalen en andere kunstinstellingen.

Doel van Celikbas: de kloof tussen amateurs en professionals te dichten. Volgens hem kunnen de twee cultuurgroepen veel van elkaar leren. Amateurs staan voor authenticiteit en onbevangenheid; professio-

nals voor kwaliteit, selectie en reflectie.

De tijd lijkt rijp voor dit soort ideeën. Overal rukken de amateurs, liefhebbers en hobbyisten op. Denk aan de talloze tv-programma's waarin een vakbekwame jury op zoek is naar een nieuw topmodel, master chef of musicalster. Met als resultaat dat in menig restaurant tegenwoordig een non-professionele lekkerbek achter het fornuis kan staan, of een pas ontdekt zangtalent de Bühnes veroverd.

De kloof tussen amateurs en professionals, waarover Celikbas het heeft, is al een tijdje kleiner aan het worden. Vooral in de grote wereld - minder in de cultuursector. Dat is op zich verbazingwekkend. Kunst en cultuur hebben zich altijd laten voorstaan op hun voortrekkersrol. Dat ze de toekomst beter begrepen. Maar als het gaat om de betrokkenheid van de amateur loopt men in de kunstwereld niet voorop.

Waarom dat de laatste tijd aan het veranderen is? Het is niet alleen te verklaren door de tijdgeest. De cultuurwereld móet ook wel: het genereren van meer eigen inkomsten noodzaakt een andere benadering. Minder elitair en meer ontvankelijk voor de wensen van de 'normale mens'. Daarin past het idee dat de hogere kunst aansluiting zoekt bij de amateur. Concerten met YouTube-musici, optredens van X-Factor-winnaars en de voorrondes van het Vierkante Ei in zes toonaangevende musea voor moderne kunst zijn het bewijs.

vierkanteei.nl, koerskunst.nl